

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.

Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.

Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.

Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.

Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

5-88
BOX

LN 917

ex. 1

M

It vifc oc fast

tegen / Huor paa huer

kand kiende fig selff / huad
heller hand er Guds
barn eller ey.

Screffuet Christne til
en Salig vnder-
uisning /
aff

Niels Hemmingson. D.

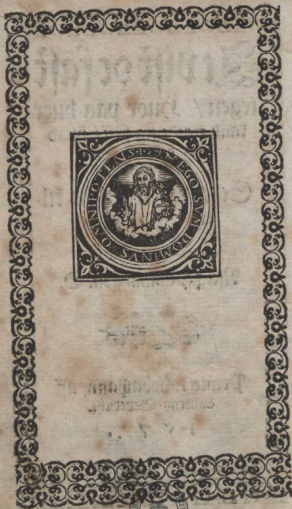

Prentet i Kjøbenhavn / aff
Laurens Benedicte.

1 5 7 7.

6522

Fortale.
Til den Christne
Læsere.

DEn hellige Paulus
aluerlige formaner
de Gorinther / som
begynte at vige fra
den hellige Euangelij pure oc
rene Lærdom / oc hengdetil at-
skillige Secter / som da paakom-
me / iblant huilcke der fantes oc
saa Epicureiske Memiske / som
begynte at tuile paa vor Troes
hoffuit artickel / som er Lege-
mens opstandelse / oc der om
disputerede imellem sig. Huor
aff mange komme vdi tuil /

(:) ij oc

Fortalen.

oc lode sig forføre. Disse for-
maner den hellige Paulus oc
siger: Lader eder icke for-
føre. Ond tale fordærff
uer gode seder. Bærer
vaagne oc edrue til det
som er Retfærdigt / oc
synder icke.

Met denne Formaning
vil Paulus paaminde alle
Guds Børn/ Først at de bliff-
ue fast vdi den pure Euangeli-
skærdom/ oc lade sig icke der fra-
vige ved nogen Kætters Lær-
dom. Dernæst at de sly vnne-
telig Epicureist smact oc tale /
ved

Fortalen.

ved huilcken Dieffuelen indfo-
rer sig vdi Menniskens tancker/
oc i mere oc mere foruulder dem
fra Gud. Der faare siger
Paulus: Ond snack fordarff-
uer gode seder/ for altid henger
der noget ved/ forst lidet och saa
lidet / indtil at Mennisket bliff-
uer gantske forgiffuet oc bliff-
uer forført vdi Epicureiske me-
ninger / saa at hand vdi sit
Hierte foracter oc forsmacer
all Religion / oc bliffuer saa
Dieffuelfens egen: Der faare
setter Paulus der hof vdi
samme Formaning: Værer
vaagne oc edrue til Retsfer-
dighed oc synder ick. Huor

(:) iij

met

Fortalen.

met hand vil at huer Christen skal tage sig flittige vare / at hand icke forforis. Huilket skeer naar mand tager disse tuende ting flitelige for sig.

Det første / at mand icke hen soffuer vdi tryghed / men altid offuer sig vdi det som gaat er / oc stiller sin sag altid der hen / at hand retfærdeligen handler vdi Guds fryet met huer mand.

Der næst / at mand icke Synder / Det er / at mand icke met beraadt hu. fordrister sig til at giøre noget imod Gud / saa at mand altid kand beholde en god Samuittighed / som er det første

Fortalen.

Største oc ypperste; Glenod som
nogen kand haffue i denne Ver-
den. De er den tryggeste Bey at
vandre igennem denne Verden
met.

Der faare haffuer ieg oc
sammen screffuet denne korte
Vnderuisning oc paamindelse/
at huer kand der aff forsare oc
proffue sig selff / om hand er
Guds barn eller oc ey. Mange
berømme sig vel aff Troen/
Mange de prise vel met mun-
den Guds godhed oc Barm-
hiertighed / Mange kaldis
Christne. Men huor dette te-
gen følger ick met som ieg her
vil omtale / forsøre de sig selff.

(:) iiii

Lhi

Fortalen.

Thi de ere icke de som de ville
kaldis. Ja dette hassuer ieg
screffuet for denne sag skyld / at
den som dette læs / oc finder
icke disse proffuer vdi sit Hier-
te oc sit leffnet / som her saare-
giffuis / skal betencke sig / oc leg-
ge vind her paa / at hand kand
seiff solet / at hand er Guds
Barn.

Mange ville forhale tiden /
mene at de ville en tid for end
de dø omuende sig / oc dissimel-
lem ville de leffue effter deris
egen vilie. Men de vide icke
huad de giøre / som saa misbru-
ge Guds Barmhertighed.
Gud er Naadig / Men hand
vil

Fortalen.

vil icke dog forsmaaes. Mange tusinde haffue met denne tancke forført sig til Hellsuedis pine oc fordømmelse.

Der saare raader ieg alle / at de betencke dette Sancti Pauli raad / som ieg saare gaff / paa det at de icke saa nederfjuncis vdi Synden / at de icke kunde vende om / før end de ere forrastede vnder Dieffuelsens mact oc tyranni.

Uarsagen hui at ieg paa denne tid scriffuer denne paa-mindelse / er først at Gud lader oss see sin vredis tegen vdi Himmelen / oc der met vilde kalde oss til Penitentze. Der-

(:)

nast

Fortalen.

Naest at ieg tracterede dette argument vdi salige Mester Peder Pouelssøns begraffuelse vdi Kossilde / som vaar Saadan en Mand / at andre baade unge oc gamle kunde haffue lærdom aff hans exempel / om de det ellers ville efftersølge. De fordi den salige Mand gaff mig Marsage / at handle den lærdom som ieg saaregiffuer vdi denne lille scriffte / vil ieg her kortelige antegne hans leffnet oc affgang.

Salige Mester Peder Pouelssøn vaar født vdi Aarhus / aff Erlige Borger solet som vaare konne aff Vesiphallen /

Fortalen.

len/ Huilcke som hulde met sid
deris Barn til skole / indtil
hand bleff Hørere vdi Nar-
hus skole / oc der effter kom til
Wittenberg/ at siudere: Huor
hand vaar vdi fem Nar / Oc
bleff der Promoueret til
Mestere. Siden bleff hand
der fra kaldet til dette Vniuer-
sitet/ Nar 1538. oc bleff her
Græcus Professor oc Baccalau-
reus vdi den hellige Scrift.
Der effter bleff hand Rector
vdi Vniuersitetet det Nar.
1541. oc it Nar der effter
bleff kaldet til Kostilde at være
Læsemestere vdi den hellige
Scrift / oc Sogne prest til
Dom-

Fortalen.

Domkircken. Vdi denne be-
fulning oc embede vaar hand
vdi tredieue Aar / til mand
screff 1572. oc dissimellem
beuiste sig baade vdi sit kald
oc embede oc met. Dmgengel-
se / som en frommer Christen
Mand vdi alle maade. Ja
giorde som huer Christen bør
at giøre / som her vil lessue vel
oc dø Christelige / oc sætte sig
diffe fem ting altid saar Dyen /
som er Gud / den Christne
Kircke / menige mands. Dm-
gengelse / sit eget Huss / oc sit
embede oc kald.

1. Gud haffde hand saa
faar

Fortalen.

saar Dyen/ at hand holt Tro-
en oc en god Samuittighed /
paafaldede/ fryctede oc dyreke-
de hannem / forhaabendis sig
at bliffue delactig vdi det euige
Guds Børns arffue/ ved Je-
sum Christum.

2. Den Christne Kircke
prydede hand met it Gudsfrye-
tigt leffnet / oc vaar andre vn-
ge oc gamle til it gaat exempel/
herde gierne Guds ord / gior-
de sin Bøn met andre / oc be-
uiste sig vdi alle maade at vare
en leffuendis Lem vdi Jesu
Christi Legeme.

3. Meni-

Fortalen.

3. Menigemand's Om-
gengelse forsmade hand icke/
Hand vaar yndig / at huer
mand maatte vel lide hannem/
oc besynderlige de beste / Hand
vaar vijs vdi raad / snild vdi
tale / oc hoffuist vdi sæder.

4. Sit eget Huff siod
hand Christelige saare / lessue-
de kierlige oc hoffuistelige vdi
Ecteskab / vdi 32. Aar / oc aff-
lede sine fine Børn / oc optuc-
tede dem vdi Guds fryet oc
hoffuisthed / som tilbørligt
vaar.

5. Sit embede oc kald
tog

Fortalen.

tog hand flitelige vare / baade vdi fare oc vden fare / oc læste den gantske Bibel tit vd / for sine tilhørere / Canicker / Vicarier / Prester / oc Degne / oc hassuer der offuer screffuet nytelige oc gode *Commentarier* som vaare vel værde at komme vd paa Prenten fleretil gaffu / for hand vaar grundelige lærd vdi den hellige *Scriffit*. Dissligeste vdi de tungemaal som der til tiene. In summa / hand aldrig sparede arbende vdi sit kald / oc Gud gaff han nem oc der til styrcke til sin døde dag.

Der

Fortalen.

Der hand nu haffde leff-
uet 63. Aar / bleff hand siug /
oe met en brendendis Von oc
paakaldelse / antuordede vor
Herre Jesu Christo sin Siæl.
De haffuer nu glæde met
Guds Søn vdi Himmerige.
Huileken hand bar vidnesbyrd
om / vdi denne Verden / met
lærdom oc leffnet. Gud være
off alle Naadig. *Hafniæ*

1573. Nyt

Mars dag.

Disse

9

Disse ere Dauids ord /
vdi den fierdesindstiue oc
siuende Psalme.

I som Elske HERN
ren hader det onde.

Denne Konning
Dauids forma-
ning / til Guds
Børn / endog hun er kort / oc
sumis læt vdi ord / er alligeuel
viid oc dyb vdi forstand / oc
saare nødactig / at mand der
effter gjør oc lessuer. Thi her
settis tuende ting tilsammen/
som ere rette mercke tegn / huor
paa mand kand gjøre skilsmisse
2 imel-

in mellem Guds Børn oc Dieff-
uelens' lemmer. Oc disse tegen
haffue denne natur / at de ick
kunde stillis fra huer andre/
men ere sammen knyttede / saa at
huor det ene er / der er oc det
andet / oc huor det ene glipper /
der er ick heller det andet. Det
første tegen er at elske H E X-
ren. Det andet er at hade det
onde: huor paa Guds Børn
lade sig kiende. Tuert imod /
den som elsker det onde / hand
hader Herren (endog hand
det ick met sin mund bekien-
der) oc der met lader sig bemer-
cke at hand er ick Guds barn/
men Dieffuelens' lem. Men
paa det at wi kunde diffbedre
begri-

begribe denne Formaning / oc
være hende lydige / met hierte oc
gantske leffnit / vil ieg her saare-
gissue oc forklare fire besynder-
lige puneter / aff huilcke wi
kunde komme vdi ret forsiand
om denne Formaning.

Den Første / Huo som kand
elste HERRen.

Den Anden / Huor aff
Herrens Elskelighed optendis.

Den Tredie / Huor paa
huer kand sig selff prøffue / om
hand elsker Herren eller en.

Den Fierde / Huad fruct
Herrens Elskelighed haffuer
met sig.

A ij

Om

Om det Første.

Ingen mene sig at dette
Sporsmaal er til forgeffuis /
at spørre om / Hus der kand el-
ste Gud eller ey / Thi det kand
icke huer mand giøre. Det er
læt at sige. Du skalt elske Her-
ren offuer alting / Men naar
du betencker at ingen kand elske
Herren / vden hand oc elsker
Mennisten / saa at disse tuende
ting / at elske Herren / oc at elske
Mennisten / ere tilsammen neg-
let / som Christus oc siger : Det
andret Bud er det første ligt.
De Johannes siger : Den som
siger sig at elske Gud / oc hand
dog hader sin Næste / er en løg-
nere.

nerer. Saa finder mand vel
huer hoff sig self / at det er ick
saa smart til at giøre sem at si-
ge. Derfor ville wi her Gers-
anse / huo der kand elske Her-
ren / oc huo hannem ret elsker.

Æsteligheds natur er denne /
at hun sammensøier den der
elsker med den der elskis / saa
at de her vdi bliffue huer andre
lige. Der Gud skabte Men-
nisten effter sit eget Billede /
vilde hand at Mennisten skul-
de elske sig / oc der med vare sig
lig oc tilbunden euige : Men
der Mennisten lod sig forføre
aff Dieffuelen vdi Synden /
da brød hand det naturlige
baand sønder / oc bleff giort en

Skilsmisse imellem Gud oc
Mennisket / saa at Mennisket
kand icke nu aff sin Naturlige
maect sammensøye sig met
Gud / oc hannem ret elske /
men heller vilde / at Gud skul-
de icke være til / end hand vilde
straffis aff hannem for Syn-
den. Der saare siger Esaias:
Eders Synder hassue giort
skilsmisse imellem eder oc Gud.
Denne skilsmisse kand icke no-
get Menniske aff sin egen maect
borttage / men heller gjør større
skilsmisse / oc kommer jo mere
fra Gud / oc vnder Guds vre-
de bliffuer fangen.

Hvad raad er da her til /
at mand kand tage bort den
skil-

stilsniffe / oc komme til at elske
Gud igen? Endog at Menni-
sket vaar faldet fra Gud / saa
at det icke kand elske Gud / dog
gaff icke Gud aldelis sit Grea-
tur offuer / men elsker alt det
hand hassuer skabt / som Sa-
lomon siger: Gud forbarmer
sig offuer alle sine Creatur /
oc hader intet som hand hass-
uer skabt.

Hvad (maatte nogen sige)
er da Guds vrede? Hassuer
hand ey straffet met Døden /
oc mange andre atskillige pla-
ger alle Menniskepaa Jorden?
Eruer ey Louen met formale-
didelse oc euige død / alle de som
icke fuldkomme Louen? Vær,
A iiii icke

icke oc huer Menniskis Sam-
uittighed vidnisbyrd met Vo-
uen at Gud er vred? Er en
Menniskens Samuittighed
Guds Handskrifte vdi Men-
niskens Hierte/ om Syndens
straff? Dette er altsammen
vist oc fast: Men mand skal
her giøre skilsmisse imellem
Guds kierlighed oc Retfærdig-
hed. Guds Kierlighed mod
Mennisten kand icke bort tage/
eller til intet giøre hans Ret-
færdighed. Hand elsker oss som
sine Creatur/ Hand straffer oss
som en retfærdig Dommere.
En Dommeris kierlighed mod
den som er skyldig til at dø/
maa icke omkaste den retfær-
dige

dige Dom som Synden for-
tient haaffuer. Der faare haaff-
uer Gud aff sin kierlighed til
Mennifcken fundet raad imod
Synden / oc giffuet sin Eøn
vdi Døden / paa det Menni-
fket fculde icke ferdømmis. Det
er det som Johannes siger:
Saa haaffuer Gud elstet Ver-
den / at hand haaffuer giffuet
sin Enbaarne Eøn / at den
som troer paa hannem fcal icke
fortabis / Men haaffue det
euige Liff. Gud elstet oss vdi
Adam / før end Adam fald
vdi Synden / thi wi baare
hans Billede.

Effter Adams fald elsker
Gud oss / som fit Creatur ale-
Av ne.

ne. Men nu vdi Christo elsker
hand oss / som sine vdkaarne
Børn. De haffde ickē Gud
elskt oss som sine Creatur / da
haffde hand aldrig giffuet sin
Søn vdi Døden for oss / oc
giort alle dem som tro til sine
Børn.

Her er at acte grandgiff-
uelige huorlunde wi bekomme
Troen / ved huilcken wi bliffue
Guds børn / oc fri for Synden.
Først predickis oss Louen faa-
re / at wi skulle giøre den / eller
oc vndgielde den straff som
Louen truer alle demnem met /
som ickē fuldkomme Louen /
Den straff heder Maledidelse /
oc befatter vnder sig Guds
vrede /

vrede / oc den euige død. Saa
kand mand icke andet bekom-
me aff Louens predicken / end
fryet for Guds vrede / oc den
euige Død. Naar mand saa
frycter for Guds Retfærdige
Dom / er mand beredt til at
høre Euangelium / vdi huilket
Gud giffuer icke allereniste
raad mod vor fortiente straff /
Men oc loffuer oc tilfiger euig
benedidelse oc salighed / alle dem
som tro paa Sønnen. Denne
Tro befatter tilsammen tren-
de ting / som er Syndens for-
ladelse / Retfærdighed / oc igen-
kjødelens Land.

Syndens forladelse be-
komme de som tro / for Ghris-

sti

si pine oc døds vardskyld / som
Johannes siger. Jesu Christi
Blod renses oss aff alle vore
Synder. Naar Synden er nu
borttagen / er den skilsmisse som
vaar imellem oss oc Gud borte /
saa at vi nu haaffue tilgang til
Gud ved Jesum Christum.

Retsfærdighed bekommer
den som troer / for Christi Ret-
sfærdighed / huor med hand fuld-
kom Louen / alle dem til Sa-
lighed som tro paa hannem /
som Paulus oss lærer: Louens
endelige vilie er Christus / alle
dem til Retsfærdighed som tro.
Det er / de som tro ere retsfærdige
med Christi Retsfærdighed som
dem til regnis. Her til hører
den

den denlige Augustini sententz.
Nostra delicta sua delicta fecit,
vt suam iusticiam nostram iusticiam faceret. Deter / Christus
giorde vore Synder til sine
Synder / paa det hand vilde
giore sin Retfærdighed til vor
Retfærdighed. Ja lige som
vor Synd bleff Christo tilreg-
net / for huilcken hand leed sin
haarde pine oc død. Saa til-
regnis oss Christi Retfærdig-
hed / paa det at Louen skal in-
gen Ræt haaffue til at fordøm-
me oss.

Igenfødelsens Land be-
kommer oc den som troer. Den-
ne Land er den hellig Land
som Gud giffuer vdi Nenni-
skens

skens herte/ som bær vidnes-
byrd at den som troer er Guds
barn / haffuer Syndernis for-
ladelse / er Retsfærdig oc hellig/
ja arffuing til det euig rige
ved Jesu Christo. Denne sam-
me hellig Aand / som er Guds
naturlige Kierlighed / oc en
sand Gud / optender vdi vore
hertter kierlighed til Gud / at wi
som icke kunde som Adams
børn elske Gud / kunde nu som
Guds børn elske Gud. Eaa
see wi huorlunde at wi bekom-
me Kierlighed til Gud / oc huo-
der kand elske Gud / som ere all-
ene Guds børn / oc Jesu Chri-
sti Lemmer.

Om

Om den Anden

Det Andet ieg faaregaff/
er/ Huor aff Guds kierlighed
optendis oc formeris vdi vore
hierter / Gud til Loff/ oc oss til
stor glæde. Det er sagt huor-
lunde Guds kierlighed indpo-
dis vdi hiertet / Nu skulle wi
ydermere betencke / huorlunde
hand-vore kand oc formeris.

De er der tuende ting/ som
besynderlige opuecke oc for-
mere Guds kierlighed vdi
dennem som tro / som er Først
en aluerlig oc hiertens Bøn
aff Troen til Gud. Dernæst en
ret betenckelse om Gud oc hans
velgierninger.

En

En aluerlig oc Gudfræ-
tig Bøn er Troens første grø-
de / ved den helliglands kraft /
Hvor faare hand oc kaldis
Bønens Land / Thi ingen
kand bede ret / vden den hellig-
land hannem der til rører.
Vdi denne Bøn lige som Tro-
en voxer / oc den helliglands
kraftighed lader sig sole / saa
voxer oc Guds kierlighed vdi
hiertet jo mere oc mere / saa at
Mennisket befatter oc holder
met denne kierlighed Gud vdi
sit hierte Derfaare siger Pau-
lus / at den helligland for-
skafferet / at wi raabe *Abba Pa-*
ter ; Ah tiere Fader. Ja liger-
uis som Guds kierlighed voxer
vdi

vdi en ret Christen Bøn / saa
kommer oc denne Kierlighed off
til at bede / Oc som den Hel
ligAlands krafft solis vdi en
Christelig Bøn / saa bliffuer
oc Bønen brendendis ved den
helligAland / huor aff Guds
Kierlighed bliffuer jo større oc
større / saa at Mennisket nu
icke andet ynster / end at det
kunde fuldkommelige nyde oc
see Guds Maiestatis Herlig
hed. Thi ligeruis som Solen
opdrager vædste aff Jorden
op i lucten. Saa drager Guds
Kierlighed Menniskens hierter
op til Gud / oc der hassuer sin
lyst oc glæde / for den lignelse
Menniskens Siel hassuer met
Gud

Gud ved Kierlighed. Thi
Menniskens Siæl er lige som it
Spenel/ Ja lige som it Spenel
anammer de tings lignelser i
sig som der til vendis / Saa
gier oc Menniskens Siæl naar
hun vender sig til Gud ved
Kierlighed / da anammer hun
Guds Billede i sig / ja bliffuer
nu Gud i nogen maade lig.
Disligeste er Menniskens
Siæl it Jærn ligt. Thi lige
som Jærn naar det leggis vdi
Jld oc bliffuer gloende / da siu-
nis det at vare Jld: Saa steer
det oc met Menniskens Siæl /
naar hun brender vdi Guds
Kierlighed / bliffuer hun Gud
lig. Derfor siger Bernhar-
dus.

du. Elsker du Gud da est du
Gud/ Elsker du Himmelen/ da
est du Himmel/ Elsker du Jor-
den da est du Jord.

Dernæst voxer de formeris
denne Guds Kierlighed vdi
Menniskens Siel/ naar mand
betencker/ huad Gud oss giort
haffuer / huad hand daglige
gior / oc huad hand haffuer oss
loffuet oc besenlet at bekomme
paa det sidste.

Huad haffuer Gud giort
oss? Hand haffuer skabt oss til
Menniske/ Hand haffuer sam-
men sæt oss vdi Moders liff /
Hand haffuer hiolpit oss vdi
Beiden / hand haffuer siden

Bij

fode

Es fode oss / opholdet oss / oc be-
skyttet oss met sine hellige Eng-
le. Oc der wi vaare hensald-
ne vdi Synden / gaff hand oss
sin eneste Son / at hand skulde
bliffue Nemiske / oc lide død
oc pine for oss / at wi icke skulde
for vor Synd skyld bliffue euige
fortabte.

Hvad gjør hand oss daglige
Foruden de legemlige Belgier-
ninger som ere mange oc store /
regerer hand oss met sit Ord oc
den hellig Vord / spiser oss met
Liffens brød / boer vdi vore hjer-
ter / oc forhindrer Dieffuelen
som vilde omkomme oss / som
hand omkom vore forste For-
ældre.

Hvad

Huad haffuer hand loffuet
 off oc befeglet/at wi skulle paa
 det sidste bekomme? At wi skulle
 opstaa aff Dode/oc bliffue paa
 vore Legemis vegne ligesformede
 met Jesu Christi Legeme / oc
 paa vor Siels vegne delactige
 vdi Guddommelige Natur.
 Kortelige: at wi skulle bliffue
 som Guds Engle / wdødelige/
 Vandelige / fuldkommelige oc
 salige til euig tid/saa at wi skul-
 le være fri fra all modgang /
 wselhed oc gienuordighed som
 wi forfare vdi denne Verden.
 Wi skulle være foruden all
 fare/foruden all fristelse/wi skul-
 le ocsaa nyde det fuldkomme-
 B iij lige

lige gode / oc fryde oss euige vdi
Guds ansigtis bestuelse. De
være her visse oc trygge paa / at
vi det samme gode / det er /
Guds neruærelse oc bolig vdi
oss skulle nyde vdi all euighed.
De skal vor glæde bliffue saa
stor vdi Guds neruærelse / at
hundret tusinde Aar skulle icke
siunis for oss at være en minut
aff en time.

Her aff er klarlige at for-
saa / at den som elsker Gud
hand elsker sig self / oc den som
icke elsker Gud hand hader sig
self. Det kand icke være / siger
Augustinus / at hand elsker sig
en self som elsker Gud / ja hand
allereniste veed at elske sig self
som

som elsker Gud. Fordi hand elsker sig nock / som idelige der legger sig effter / at hand kand bekomme det som er fuldkommelige gaat / som er Gud alene / det gior den som elsker Gud.

Saa er nu sagt / huorlunde Guds Kierlighed vndfangis vdi vore hjerter / huorlunde hand voxer oc formeris aff den helligAlands krafft / vdi en inderlig Bøn til Gud / oc aff Guds velgierningers rette betenckelse.

Om den Tredie.

Det Tredie ieg saaregaff /
er / huor paa huer kand sig selff
prøffue / om hand elsker Gud
Biiij eller

eller en/ paa det ingen skal lade
sig forføre aff kiødelige tancker/
oe mene sig at giøre det hand
dog ick giør/ oe der met forføre
sig selff.

En almindelig oe iwsorfal-
stet proffue / huor paa huer
kand solet om hand elsker Gud/
er hertens affect oe Kierligheds
gierninger / som flyde aff Hjer-
tet som becke aff en Kilde. Thi
huor Guds Kierlighed er (si-
ger Gregorius) Der arbender
hand det som drabeligt er/ men
huor hand ick arbender/ der er
håd ick. Thi det er ick mueligt/
huor en jld brender/ at håd giff-
uer so gnister oe verme fra sig.

Men paa det at denne
proffue

proffue land være diff vissere/
vil ieg hende vdi syncker forkla-
re / oc dele hende vdi sem proff-
uer / som indeholdis i dem al-
mindelige der ieg faaregaff.

Den Første proffue er Hier-
tens glæde / aff Guds æris
oc det salige Euangelij forme-
relse vdi Verden. Saa at naar
mand hører at Euangelij lær-
dom spredis vide vdi mange
Land / at mand da hiertelige
glæder sig der aff / med Guds
hellige Engle (som glæde sig
i Himmelen naar ic Memisse
paa Jorden omuender sig ved
Troen.) De der hoss tacker
Gud met hierte oc mund for sin

Bv

God.

Godhed oc Barmhertighed /
oc beder der hoff / at Gud vil
saadan sin gierning jo mere oc
mere stadfeste oc fremme / man-
ge til Salighed.

Dette bede alle Guds
Børn / naar de sige: Hellig
vorde dit Naam.

Huo som denne proffue
fornehmer ick vdi sit Hierte /
oc ick lader den høre aff sin
Mund / maa vel sige sig met
Munden at elste Gud / men
hand er dog langt der fra / huor
saare det er raadeligt / at falde
ind til Gud / oc bede inderlige /
at Gud vil verme hans faalde
Hierte / met den hellig Lands
Naade.

Den

EN Anden proffue / er Hier-
 tens forge / aff Guds
 Ratts vansærelse oc forsma-
 delse vdi Verden / besynderlige
 naar mand horer Tyranner /
 oc Sophister faa offuerhaand
 offuer Chrisne / dennem forføl-
 ge / ødelegge / ihielsla / haan-
 lige tale om / oc forætte. Huor
 denne proffue solis ick vdi
 Hiertet / naar mand horer at
 arme Chrisne foriagis oc dræ-
 bis / der er ick Guds Kierlig-
 hed / Thi saadanne ere ick nu
 Christi Lemmer. Thi vaare de
 Christi Lemmer / da folde de
 vel Christi Lemmers modgang
 oc vee. Sordi alle Chrisne ere
 it Le-

it Legeme vdi Christo Jesu / ere
de iu it Legeme / da ere de gla-
de aff huer andris metgang /
oc sorgesfulde aff huer andris
modgang. Men Dießuelens
Lemmer tuert imod / ere sorges-
fulde aff huer andris metgang /
oc glade aff huer andris mod-
gang. I ere alle / siger Paulus /
it vdi Christo / Det er / den
Christne Kircke er it Vandeligt
Legeme / vdi huilket der ere at-
skillige Lemmer / oc endog huer
lem haßuer sit embede oc bestil-
ning / da ere de alligeuel alle
met Christi Vandel oc en hierte-
lig Kierlighed / tilsammen bund-
ne vdi it Legeme / i huor langt
de sumis at være skilde at.

En

En Konning som Troer /
oc en suine Hiurde som Troer /
de ere baade vdi it Vegeme.
Koningen som it hoffuet / Hiur-
den som en God. Konningen
hassuer sit Ypperlige oc høye
embede / Hiurden hand hassuer
sin ringe oc foractelige bestil-
ning. Dog ere disse tuende lem-
mer vdi det sãme Vegeme / oc der
saare bør dem at være glade aff
huer andris metgang / oc be-
droffuede aff huer andris mod-
gang. Fordi de ere vdi it Aan-
deligt Vegeme / roris oc driffuis
aff den samme Christi Aand.

Wi som her vdi Dan-
marck bo / ere langt fra dem
som bo vdi Holland / Enge-
land

Land/ Franckerige/ Italien &c.
 Dog ere wi som her tro / met
 dem som i de atskillige Land bo/
 oc tro paa den samme Gud
 met oss / ic Legeme oc regeris aff
 en Aand / som Christus haff-
 uer giffuet alle de som tro paa
 hannem. Der faare / naar du
 hører at de vdi Holland / En-
 geland / Franckerige / Italien &c.
 lide forfølgelse / foriagis oc
 ihelstaes for Christi bekiendelse
 skyld / oc haffuer ingen metynck
 offuer dem / end som offuer an-
 dre der icke tro / da est du en død
 Lem vdi den Christne Kircke /
 oc falskelige berømmer dig aff
 Christo / som du haffuer vdi
 Munden oc icke vdi Hiertet /
 Saa

Saa seyl dig baade den første
prøffue oc den anden/ oc der paa
fant du vide / at du elsker ick
Gud / men est en øyenstalet
som giffuer dig vd for en Chri-
sten / oc est intet bedre end en
Hedning.

III.

Den Tredie prøffue fødte aff
den Første oc Anden / som
er at elske dem som Gud elsker /
Nu elsker Gud alle Menniske /
de Wgudelige for de ere hans
Creatur / som hand dog retsær-
dige straffe vil / de Gudfryetige
for de ere hans Børn / oc Jesu
Christi Lemmer / Der faare
vor oss som elske Gud / at elske al-
le Menniske: De Wgudelige oc
vore

vore wuener / for de ere Guds
Creatur / de Gudelige for de
ere icke allereniste Guds Crea-
tur / men ere nu Guds Børn /
oc Jesu Christi Lemmer / ja
Lemmer vdi det samme Legeme
wi ere Lemmer vdi.

Huo kand nu sige sig met
rette at elske den Fader / hues
Børn hand forsmaar / Hader /
oc fortrycker i alle maade ?
Der saare siger Johannes /
Huer som elsker Faderen hand
elske oc den som er født aff han-
nem. Item / Om nogen siger /
Jeg elsker Gud / oc hand dog
hader sin Broder / hand er en
Vognere. Thi den som elsker icke
sin Broder som hand seer /
huor

huorlunde kand hand elste
Gud som hand icke seer? Saa
er det vdi sandhed/ Ingen kand
elste Gud/ vden hand oc elsker
Mennisten/ oc ingen kand elste
Mennisten/ vden hand oc el-
sker Gud.

Her kunde nu nogen saare-
giffue/aff den femtende Psalme/
huor David suarer til dette
sporsmaal/ H E R R E huem
skal bo vdi din Tabernackel? Her
iblant andre suar er oc dette:
De den som icke acter de vgude-
lige/ men ærer de Gudfryctige.
Skal mand nu intet acte de
Vgudelige/ huorlunde skal
eller kand mand elste dem?
Deris Vgudelige væsen oc
E
onde

Onde gierninger skulle wi hade /
 men wi skulle elske vdi dem det
 Gud elsker / det er / at de ere
 Menniske oc Guds Creatur.
 Der faare siger Paulus / Om
 din wuen hungret da spise han-
 nem. Troster hand da giff han-
 nem dricke. Thi vnder Gud
 hannem liffuet / da bør oss at
 hielpe det Gud vil haffue hiel-
 pet. Her met fortagis ickē Dff-
 righed sit Embede / som er at
 straffe w gudelige oc onde Men-
 niske effter Low oc Ræt. Thi
 naar Dffrighed gjør det aff
 Guds Kierlighed / Gud til cere
 oc andre Menniske til fred oc
 rolighed / da gjør hand Guds
 vilie / oc tien Gud der met.

Den

Den Elskelighed wi skulle
elske Guds Børn met / om hun
er ret / da lader hun sig høre
vdi Munden / oc see vdi Gier-
ningerne. Thi saa siger Gre-
gorius / Kierlighed beuifis met
gierningen. Oc den hellige Jo-
hannes siger. Lader oss ick el-
ske met ord oc tunge / men met
Gierningen oc Sandhed. Her
gør den hellige Apostel skilsmis-
se imellem dyenskalckis Kierlig-
hed oc Guds Børns Kierlig-
hed. Dyenskalcke (det er / de som
lade sig at være fromme oc hel-
lige / men dog ere kaalde vdi
Hiertet) de elske met Munden
oc met Tungen / de giffue sode
ord oc intet gaat beuife Guds

E ij

Børn /

Børn / Ja deris Kierlighed er
kaald vdi Hiertet / Hed vdi
Munden / oc fülløs vdi giernin-
gen. Men Guds børns Kier-
lighed som elske Gud foruden
skrymteri / de elske huer andre
aff Hiertens grund / bekiende
det met Munden / oc beuise met
Kierligheds gierninger / mod
demem som haffue dem be-
hoff. Der saare siger Johan-
nes: Den som haffuer Verd-
slig gods / oc seer sin Broder
lide nød / oc lykter dog sit Hie-
te til for hannem / huorlunde
kand Guds Kierlighed være
vdi hannem.

Gud kunde vel forsørget
den fattige Lazaro anderledis /
Men

Men hand vilde proffue baa-
de Lazari Tro / oc den Rige
Graadzeris Hierte mod Laza-
rum / paa det at Lazarus kun-
de proffuis vnder Kaarffit / oc
den rige Mands Wgudelige
Hierte kunde obenbaris / andre
til exempel som hassue Verdens
rigdom.

Derfor vaare det vel raa-
deligt / at de som Gud hassuer
rigelige forsorget met denne
Verdens Næring / at de beten-
cke deris sag ret / oc saae sig i
spenel paa den rige Mand / som
vaar swarmhiertig imod den
fattige Lazarum. Det vaare
vel oc at betencke / huad de ville
suare Christo paa den Yderste
E iij dag /

Dag/ naar hand siger til dem/
Jeg vaar hungrig oc i gaffue
mig ingen mad / Jeg vaar tør-
stig oc i gaffue mig intet at dri-
cke/ Jeg vaar nøgen oc i klædde
mig intet/ Jeg vaar Hussuuld
oc i laante mig icke Huss.

Der faare/ vilte Bønhe-
ris aff Christo i din nød / da
skalt du Bønheøre Christum
vdi sin armod. Huad i giøre
(siger Christus) den mindste
aff mine/ det giøre i mig. Lycker
du den fattige aff dit Huss / da
Lycker du Christum fra dig /
Nectter du den fattige klæder/
mad / oc dricke / da lader du
Christum gaa nøgen / hungrig /
oc tørstig. Salomon siger vdi
sine

sine Sprock vdi det forsie oc
tiuende Capittel/ Den som lye-
ker sit øre naar den arme raab-
ber / hand skal oc raabe oc icke
Bønhoris. De Sanctus Ja-
cobus siger: Den som icke gør
Barmhiertighed / hand skal
Dømmis vden Barmhiertig-
hed. Dette maa være sagt om
den Tredie proffue / huor paa
wi kunde vide om wi elske Gud/
Som ieg vil hassue besluttet
met disse Sancti Johannis
Ord: Gud er Kierlighed oc
den som er i Kierlighed / er vdi
Gud/ oc Gud er vdi hannem.

IIII.

Den Tierde proffue / huor
paa at huer kand vide om
E iiii hand

Hand elsker Gud eller en / er at
foruare Guds ord. Om denne
proffue taler Christus hoss Jo-
hannem i det fiortende Capit:
Om nogen elsker mig / da skal
hand foruare mit Ord. Der-
for siger ocsaa Johannes vdi
sit første Breffs andet Capit:
Om nogen siger / Jeg elsker
Gud / oc hand dog icke beuarer
hans befalning / hand er en løg-
nere. Huo er den som beuarer
Guds ord? Den som det flitte-
lige hører / met lyst lærer / Troer
siadelige effter Ordens for-
stand / beholder det vdi sit Hier-
te / oc skicker sit leffnet der effter /
saa at hand altid beholder Tro-
en oc en god Samuittighed.

Men

Men den som hører Ordet
aff en seduane / lader det
gaa ind at it øre / oc vð aff it
andet / søel icke heller Troen i sit
Hierte / glemmer igen huad
hand hæffuer læst eller hørt / oc
sticker sit leffnet intet effter Ordet
/ hand kand icke sigis at be-
uare Christi ord / Huor saare
hand icke heller hæffuer denne
proffue / huor paa hand kand
vide sig at elske Gud.

Her om scriffuer en vijs
Mand saaledis. Vilt du vide
om Guds ild (det er Guds
Kierlighed) brender i dit Hiert-
te / da see hen til alle dine sinds
vindue / om du seer gierne / det
som dig er nytteligt til Salig-

Ev

hed

hed/ Om du vender dine øyen
fra forfengelighed/ om du gier
ne taler om Gud / oc gjerne hø
rer andre tale om hannem/ om
du elsker oc hjælper de hannem
høre til / oc offuer alt/ om du
foruarer hans Ord oc besal
ning / saa at du holder en god
Samuittighed vdi all din be
stiltning. Paa disse gnister kant
du vide / om Guds Kierlig
heds ild brender vdi dit Hierte
eller ey. Men tuert imod / om
du seer gjerne det som forfenge
ligt er / oc du taler om stemme
ting / imod Guds ære / eller din
egen Salighed / Om du gjør
ilde imod din Næstis Kierlig
hed / om du bander oc suer / om
du

du omgaar met suig oc falsk-
hed: Denne røg giffuer tilkien-
de / at dit Hierte er sult met
Helssuedis ild / som Dieffue-
len der optender dig til liden
bade.

v.

Den Femte proffue / Huor
paa huer kand vide / om
hand elsker Gud / er den som
Dauid her saaregiffuer. 3
som elske Herren (siger hand)
Hader det onde. Thi det er ick
mueligt / at HERRen oc hans
fiende Dieffuelen / kunde bo vdi
it Hierte tilsammen. Hassuer
du Herren i dit Hierte / da skalt
du ick lade Dieffuelen komme
der ind met sine gierninger /
Men

Men du skalt hade det Herren
hader / det er det onde som er
Dieffuelsens gierninger / falsk
lærdom / mord oc løgen / Disli-
geste at du icke met vilie oc for-
raad forgriber dig oc gjør no-
get imod din Samuittighed /
men holder dig effter den Regel
som Paulus sætter alle Gud-
fryctige faare. Strid en Hoff-
uist firid / beholt Troen oc en god
Samuittighed. Huor Troen
er / der er Guds fryet / der er
Kierlighed / der er Guds paa-
kaldelse oc Tacksigelse / Huor en
god Samuittighed er / der er
flittighed vdi embede oc bestil-
ning / som lader sig regere effter
Guds ord oc kierligheds regel.

Om

Om den Fierde.

Det Fierde ieg gaff faare/ er om den fruct som de bekomme der elste Herren. For end ieg om denne Fruct vil tale/ skulle wi være paaminte/ om en stor groff vildfarelse/ som mange henge vdi/ oc kunde den (i huor vel de læris) icke offuergiffue/ oc er det denne vildfarelse.

Naar de høre at Menneket bliffuer Retfærdigt ved Troen foruden Gierninger/ da mene de at mand foracter gode gierninger/ Oc naar de høre/ at mand raader til gode gierninger oc saaregiffuer huad Gud hand

hand vil dennem rigelige belø-
ne / baade vdi denne Verden
oc den anden / da mene de / at
mand der met kalder Troens
Retfærdighed tilbage oc necter
hende.

Andre paa det de kunde
tage denne vildfarelse bort (som
de mene) siige de at Mennisket
bliffuer retfærdigt saar Gud
ved Troen oc gierninger tillsam-
men / Saa at Troen er en sag
oc Gierningerne ere en anden
sag / huorfor wi bliffue retfær-
dige saar Gud oc salige. Men
den hellige Paulus sætter sig
hart imod denne mening / oc si-
ger. Ere wi retfærdige ved Tro-
en / da ere wi icke retfærdige aff
Gier-

Gierningerne: Men kommer
Retsfærdighed aff Naade / da
kommer hun ick aff Giernin-
gerne. Kommer hun aff Giern-
ningen / da kommer hun ick
aff Naaden. Denne Paulus
siger / at Jøderne kunde ick være
vndergiffne Guds Retsfærdig-
hed / for de vilde sætte tilsam-
men Retsfærdighed aff Troen
oc aff Louens gierninger. Ja
bliffue wi retfærdige oc Guds
Børn / en part aff Troen oc en
part aff gierningene / da vaare
ick Christus alene vor Salig-
giprere.

Der faare skulle wi saa
forstaa den lærdom om Troen
oc Gierninger. Ved Troen bliff-

¶ ue wi Guds Børn/ retfærdige
ge oc arffuinge til det euige ri-
ge/ Ved Gierningerne kiendis
wi at være Guds Børn/ ret-
færdige oc arffuinge til Him-
merigs rige. Ja lige som Fruc-
ten er aff Træet/ saa ere gode
gierninger aff Troen. Derfor
siger Christus. It gaat Træ
gør god Fruct. Det er / est du
bleffuen Guds Barn/ retfær-
dig/ oc arffuing til Himmerige/
da lader du det see vdi dine
gierninger / for den som troer
hand hæffuer den helligÅnd/
huor den helligÅnd er / opue-
cker hand Hiertet til lydactig-
hed mod Gud. Som Paulus
siger : De som driffuis aff
Guds

Guds Aand / de ere Guds
børn. Dette sætter saa Pau-
lus sammen til de Epheser vdi
det andet Capit: Vdaff Naade
de er i bleffne salige ved Troen /
oc det icke aff eder / det er
Guds gaffue oc icke aff Gier-
ningerne / paa det at ingen skal
berømme sig / Thi wi ere hans
skabning / skabte vdi Christo
Jesu til at giøre gode Giernin-
ger / som Gud hassuer beredt at
wi skulle vandre vdi.

Her see wi huorlunde Pau-
lus klarlige giør skilsmisse / imel-
lem Guds Gierning oc vore
gierninger. Vor Salighed er
alene aff Guds Gierning / det
er / aff Naade ved Troen. Naar

D

wi

vi ere nu retfærdige aff Naaden
formedelst Troen / er dette
vor gierning at wi skulle være
Gud lydige / thi derfor ere wi
igenskabte vdi Christo / at wi
skulle giøre gode Gierninger /
paa det wi selff oc andre kunde
der paa kiende oss. Dette er
summen paa den rette Lærdom
om Troen oc om Gierningerne.
Her hoff hæffue wi oc at
acte / at Gud saa handler met
oss som en Fader met sine
Børn. Børnene de ere arffuin-
ge for de ere fødte aff Faderen /
Denne Fader paa det hand-
kand giøre sine Børn fromme /
raader hand dem til Dydelig-
hed oc fromhed / oc der hoff loff-
ner

uer dem løn om de ere hannem
lydige/ oc truer dem met straff
om de findis vlydige. Lige saa
ere wi som Ero/Guds Børn oc
arffuinge / for wi ere fødte aff
Gud Fader ved den hellig-
Aand. Denne Gud Fader paa
det hand kand giøre sine Børn
fromme/ raader hand dem til
fromhed / oc der hoff loffuer
dem stor løn om de findis at væ-
re hannem lydige / oc huad de
icke det giøre / truer hand dem
at hand vil dem forskyde oc
vdelnycke fra arffuet/ Thi naar
de findis icke at være lydige/ be-
uise de met deris Gierninger at
de icke ere hans Børn. Her aff
kommer oc dette/ at Gud loff-

Dij

uer

uer dem meget gaat som elste
hannem. For denne elstelighed
er it vist tegn at de ere Guds
Børn / som ieg tilforn sagde.
Paa dette fundament vil ieg
nu opbygge den fjerde punct aff
den Hellige Scrifft / som ieg
haffuer saaregiffuit / om den
fruct Guds elstelighed haffuer
met sig / som ere besynderlige
fire.

Den første fruct er den / som
Christus taler om hos Jo-
hannem i det fiortende. Om
nogen elsker mig hand
foruarer mit Ord / oc
min Fader skal elske
han

hannem/ocwi ville kom-
me til hannem/ oc giøre
bolig vdi hannem. See
huilcken en stor fruct er denne /
Den som elsker Gud hand el-
stis aff Gud/oc er Guds Tem-
pel/ vdi huilcken hand vil haff-
ue sin bolig. Huad kand være
en større ære? Huad kand være
en større glæde? Der saare siger
Dauid: O Herre lad dem væ-
re glæde alle som elske dit Naffn.
Huad kand Døden? Huad
kand Louen? Huad kand
Helffuede oc Dieffuelen mod
Guds bolig? Dette samme
siger Johannes: Gud er Kier-
lighed / oc den som er i Kierlig-

D iij

hed

hed hand er i Gud oc Gud er i
hannem.

D huad denne dyrebare
Fruet vaare værd at betencke/
beshynderlige for den skyld / at
lige som Gud boer vdi dem der
elste hannem / oc Menniskene
for hans skyld / saa boer Dieff-
uelen vdi alle dem som icke elste
Gud oc Menniskene / thi dem
haffuer Dieffuelen lyst at være
hoff / oc gjøre bolig vdi dem.

II.

Den anden Fruet er den / som
Paulus omtaler til de Ro-
mere vdi det Ottende / Wi vi-
de / siger hand / at de som
elste Gud / skal alle ting
fom

komme til gode. Denne
forretning setter Paulus alle
Guds børn til Trost/inmod den
gienuordighed / foractelse oc
modgang som demnem kand ve-
derfaris vdi denne Verden.
Abel ihieslaes aff sin Broder/
Johannes halshuggis aff He-
rode / Paulus aff Nerone /
Mange hellige Martyres bleff-
ue sonder reffne oc opslugede aff
grumme Diur / oc mange Chri-
sne paa denne dag omkomme
met suig oc mord aff Tyranner.
Men all denne gienuordighed/
all denne forfølgelse oc mord
kommer dem til gode som elste
Gud / det er / alle Guds børn.

D iiii

Det

Det er vel Dieffuelen
at lystigt spectackel at hand
kand see Guds børns Blod/
men det skal komme hannem
til skam paa det sidste / oc
Guds Børn til gode. Der
for siger David oesaa / De
helligis død er dyrebar saar
Gud. Endog de siunis at ta
be vdi denne Verden / da bliff
ue de alligeuel seneruindere
hoff den almectige Gud som
de elske. Det er det som Da
uid siger vdi den hundred / fyrr
tiue oc tredie Psalme : Gud
beuaret oc beskermer alle dem
som hannem elske / oc skal om
komme de Ugudelige.

Den

Den Tredie Fruet som Guds
 Kierlighed fører med sig /
 er den Iacobus taler om vdi
 det forste Capittel: Herren
 haffuer loffuet demnem
 som hannem elste / Liff-
 sens Krone. Det er / at
 hand vil giffue sine Børn som
 hannem elste / en god affgang aff
 denne Verden. Thi det er Liff-
 sens Krone / med Hiertens fryd
 oc glæde at ende dette forgenge-
 lige liff. Denne liffsens Krone
 fick Abel / endog hand bleff ihiel-
 slagen aff sin Broder. Disli-
 geste ocsaa Stephanus der
 hand seendis ihel / och saa
 Guds

Guds Søn vdi Himmelen
ved Gud Faders høyre
Haand. Ja alle de som her
fra komme vdi Christi bekien-
delse / huad heller de dø paa
deris Sotte seng / eller oc dræ-
bis aff Dieffuelens lemmer /
bekomme vdi Sandhed denne
Krone.

IIII.

Den Tierde oc sidste Fruct
som Guds Kierlighed fører
met sig / er at arffue Himme-
rigs rige. Om denne Fruct
taler oc Iacobus huor hand si-
ger. Gud haaffuer loffuet
dennem som hannem el-
ste Rigers arffue. Der
er

er Salighed / euig glæde oc vel-
signelse til euig tid.

Men huorlunde komme
disse Jacobi ord offuer ens met
Sancti Pauli ord Rom: 6.
Syndens besoldning er Dø-
den: Men det euige Liff er
Guds gaffue formedelt vor
Herre Jesum Christum: Det
er intet at tuile / at disse tuende
Christi Apostler tale en aff den
samme Christi Mand. Der
saare kand icke den ene være
imod den anden. Men de skul-
le forstaaes som ieg tilforn
haffuer sagt.

Paulus som siger: Det
euige liff er Guds gaffue ved
vor Herre Jesum Christum /
lærey

lærer at ingen land forhuerffue
Himmerigis rige met sine egne
gierninger. Mand land vel
fortiene Hellsuede met sine on-
de gierninger / Men iche Him-
merige met sine gode giernin-
ger. Fordi siger Paulus.
Syndens sold er Døden / det
er / met Synden fortien mand
Døden : Men det euige lifff er
Guds gaffue som Jesus Chri-
stus haffuer oss alene fortient.
Jacobus taler intet om fortie-
nisten / men allereniste sætter
det tegen / huor paa mand land
kiende dem som bliffue arffuin-
ge til Himmerigis rige. Ja der-
saare kalder hand det Rigenis
arffue / at wi skulle videt / at det
hører

hører arffuingene til/ det er/ de
som ere Christi lemmer ved Tro-
en/ huilleke som dette tegn haft-
ue vdi deris Hierte/ at de elske
Gud/ oc Menniskan for Guds
skyld. Saa er det it/ huor faa-
re wi ere arffuinge / oc it andet
huor paa wi selffue kunde vide
oc proffue oss / om wi ere arff-
uinge eller oc en. Wi ere arff-
uinge vdi Christo / oc beuifis
at være arffuinge ved gode
gierninger.

Gud almættigste for sin
Sons Jesu Christi skyld re-
gere oss met sin helligAand /
at wi maa føle hans vidnis-
byrd vdi vore Hierte / at wi
met

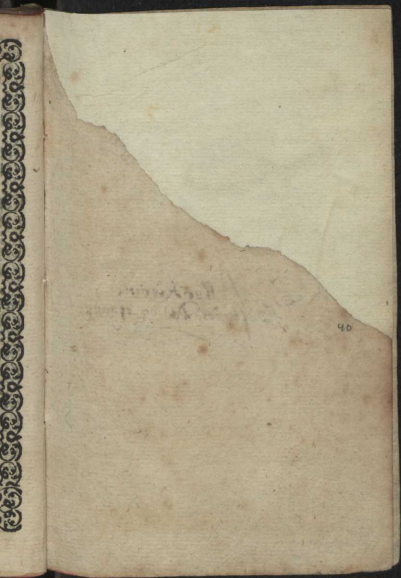
met glæde kunde affskedis fra
denne Verden / naar
Gud oss kalder /
A M E N.

Prentet i Kjøbenhaffn /
aff Laurentz Bence
dicht.

Cum Privilegio.

De fundis til kiobs sam
me sieds.

A. B. Aller Kiøiue
Suffriues Død og Afgang.

Eg. t BB 1990